

Na osnovu člana 48 stav 9 Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", broj 64/11), Vlada Crne Gore, na sjednici od 5. aprila 2012. godine, donijela je

## **UREDBA**

### **O NAČINU I POSTUPKU OSNIVANJA SISTEMA PREUZIMANJA, SAKUPLJANJA I OBRADE OTPADNIH VOZILA I RADA TOG SISTEMA**

("Sl. list Crne Gore", br. 28/12 od 05.06.2012)

#### **Predmet**

##### **Član 1**

Ovom uredbom propisuje se način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema, kao i godišnje količine otpadnih vozila koje se moraju obraditi, preraditi ili reciklirati.

#### **Primjena**

##### **Član 2**

Ova uredba primjenjuje se na otpadna vozila sljedećih kategorija:

- 1) M1 - vozila za prevoz putnika sa najviše osam sjedišta pored sjedišta vozača;
- 2) N1 - vozila za prevoz tereta sa najvećom dozvoljenom masom do 3.5 tona (uključujući 3.5);
- 3) L5 - vozila sa tri točka, isključujući motocikle sa tri ili četiri točka.

Ova uredba primjenjuje se i na neupotrebljive ili odbačene sastavne djelove motornih vozila, uključujući električnu i elektronsku opremu vozila iz stava 1 ovog člana, koji nastaju kod održavanja i opravke vozila, osim djelova koji se koriste za dalju preradu ili odstranjivanje i to:

- otpadnih automobilskih guma;
- otpadnih baterija i akumulatora;
- otpadnih ulja.

#### **Značenje izraza**

##### **Član 3**

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) obrađivač otpadnih vozila je privredno društvo ili preduzetnik koje ispunjava uslove propisane Zakonom o upravljanju otpadom;
- 2) postrojenje za obradu je postrojenje u objektu ili u dijelu objekta koje je opremljeno za obradu otpadnih vozila;
- 3) usitnjavanje je lomljenje otpadnih vozila na djelove ili njihovo usitnjavanje radi dobijanja otpadnih metala koji se mogu ponovo koristiti;
- 4) otpadno vozilo je uništeno ili odbačeno, odnosno napušteno motorno vozilo čiji je rok upotrebe istekao zbog oštećenja, odnosno starosti ili drugih razloga u skladu sa zakonom;
- 5) obrada otpadnih vozila je aktivnost koja se sprovodi nakon preuzimanja otpadnog vozila u postrojenje za obradu radi odstranjivanja materijala i sastavnih djelova koji sadrže opasne materije, rastavljanja vozila, rezanja, usitnjavanja sastavnih djelova i dalje prerade, usitnjavanja i odstranjivanja otpada, presovanja i rezanja određenih sastavnih djelova radi lakšeg transporta;
- 6) odstranjivanje otpadnih vozila je postupak obrade u skladu sa zakonom;

- 7) ponovna upotreba otpadnih vozila je postupak kojim se sastavni dijelovi otpadnih vozila daju na ponovno korišćenje;
- 8) proizvođač otpadnih vozila je pravno ili fizičko lice, koje je imalac otpadnog vozila ili kod kojeg zbog vršenja djelatnosti, pružanja usluga ili sopstvenih radnji stalno ili povremeno nastaju, kao otpad, sastavni dijelovi vozila;
- 9) prethodna prerada otpadnih vozila je postupak koji obuhvata prethodnu obradu otpada po postupcima R12 i R13 u skladu sa propisom o klasifikaciji otpada i postupcima njegove obrade;
- 10) sprječavanje zagađenja životne sredine je preduzimanje mjera radi smanjenja opasnosti od otpadnih vozila i njihovih dijelova za životnu sredinu;
- 11) prijemno mjesto je objekat ili prostor u objektu, koje je namijenjeno za preuzimanje otpadnih vozila od proizvođača otpada i privremeno skladištenje radi predaje u postrojenje za obradu;
- 12) proizvođač motornih vozila je privredno društvo ili preduzetnik koje proizvodi motorna vozila, ovlašćeni predstavnik proizvođača motornih vozila u inostranstvu, ovlašćeni uvoznik motornih vozila ili uvoznik polovnih motornih vozila radi njihovog stavljanja u promet;
- 13) recikliranje otpadnih vozila je ponovno korišćenje otpadnih dijelova i materijala u proizvodnom procesu za istu namjenu, osim u svrhu energetske prerade;
- 14) energetska prerada je korišćenje zapaljivog materijala iz otpadnih vozila za proizvodnju energije sagorijevanjem istovremeno sa drugim otpadom i bez njega, radi dobijanja toplotne energije;
- 15) staro vozilo je vozilo proizvedeno prije više od 25 godina, koje je očuvano i tehnički održavano u ispravnom stanju i koje se zbog njegovog tehničkog značaja po pravilu ne koristi u svakodnevnom prevozu (old-timer);
- 16) ekonomski subjekti su: proizvođači motornih vozila, upravljači prijemnih mjesta, sakupljači, prevoznici otpadnih vozila, društva za osiguranje motornih vozila, obrađivači otpadnih vozila i druga lica koja učestvuju u obradi otpadnih vozila i njihovih komponenti i materijala;
- 17) postrojenje za usitnjavanje je postrojenje u kojem se vrši usitnjavanje ili rezanje otpadnih vozila na dijelove radi dobijanja metalnog otpada koji se može ponovo upotrijebiti.

## **Izuzeci**

### **Član 4**

Otpadnim vozilom u smislu ove uredbe ne smatraju se:

- 1) staro vozilo ( old-timer);
- 2) motorno vozilo koje nije registrovano manje od 12 mjeseci, u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima, ukoliko imalac motornog vozila obezbijedi njegovo privremeno skladištenje na način kojim se ne prouzrokuje štetni uticaj na životnu sredinu;
- 3) motorno vozilo koje nije registrovano duže od 12 mjeseci u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima, ukoliko je imalac motornog vozila obezbijedio njegovo privremeno skladištenje tako da je motorno vozilo suvo bez tečnosti i bez akumulatora.

Privremenim skladištenjem motornog vozila iz stava 1 tačka 2 ovog člana, smatra se skladištenje motornog vozila koje se nalazi na parkingu, namijenjenom za parkiranje motornih vozila, ili prostoru koji je namijenjen za garažiranje motornih vozila, ili nekoj drugoj površini sa čvrstom podlogom, na kojoj je uređen odvod otpadnih voda.

Privremenim skladištenjem iz stava 1 tačka 2 ovog člana, smatra se i privremeno skladištenje motornog vozila kod lica koje je preuzelo motorno vozilo zbog njegove prodaje drugom licu ili popravke.

Privremenim skladištenjem, iz stava 1 tačka 3 ovog člana, smatra se skladištenje motornog vozila u zatvorenom i pokrivenom prostoru u objektu ili dijelu objekta koji je namijenjen za garažiranje vozila.

## **Obaveze proizvođača**

### **Član 5**

Proizvođač motornih vozila koji stavlja vozila na tržište dužan je na zahtjev obrađivača otpadnih vozila da dostavi:

- podatke o rastavljanju motornih vozila za sve tipove motornih vozila koje stavlja na tržište i
- podatke o rastavljanju, skladištenju i testiranju sastavnih djelova motornog vozila, koja se mogu ponovo koristiti.

Podatke iz stava 1 ovog člana, proizvođač motornog vozila dužan je obezbijediti za nove tipove motornog vozila najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stavljanja novog tipa vozila na tržište. Podatke iz st. 1 i 2 ovog člana, proizvođač motornog vozila dostavlja u formi priručnika ili u elektronskom obliku (CD-ROM).

## **Podsticanje ponovne upotrebe i prerade**

### **Član 6**

Proizvođač motornog vozila dužan je da obezbijedi u promotivnim prospektima, koji se koriste kod prodaje i oglašavanja, podatke o: mogućnosti ponovnog korišćenja i reciklaže motornih vozila i njihovih sastavnih djelova obradi otpadnih vozila odnosno načinu odstranjivanja tečnosti i rastavljanju motornih vozila; unaprjeđivanju i razvoju načina ponovnog korišćenja, preradi otpadnih vozila i njihovih sastavnih djelova i postignutom napretku u vezi prerade i reciklaže u cilju smanjenja količine otpada, kojeg treba odstraniti, o povećanju dijela otpada koji se reciklira ili prerađuje na drugi način.

## **Odjava uništenog ili otpisanog motornog vozila**

### **Član 7**

Imalac motornog vozila prije odjave uništenog ili otpisanog motornog vozila u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima dužan je vozilo predati upravljaču prijemnog mesta.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, imalac motornog vozila prije odjave uništenog ili otpisanog motornog vozila može vozilo predati na obradu drugoj državi uz dobijanje potvrde o obradi otpadnog vozila.

## **Besplatna predaja otpadnog vozila**

### **Član 8**

Proizvođač otpadnih vozila otpadno vozilo predaje na prijemnom mjestu bez plaćanja naknade. Ukoliko se otpadno vozilo predaje na prijemnom mjestu u cjelini, obrađivač otpadnih vozila može proizvođaču otpadnog vozila platiti naknadu za sastavne djelove otpadnog vozila, koji se mogu ponovo upotrijebiti.

Otpadnim vozilom koje je u cjelini predato na prijemnom mjestu smatra se vozilo iz kojeg nijesu odstranjeni sastavni djelovi motornog vozila, bez kojih se motorno vozilo istog tipa ne može registrovati, osim sastavnih djelova koji se pri korišćenju motornog vozila zbog istrošenosti često mijenjaju (brisači, vjetrobransko staklo i sl.) točkovi i automobilske gume.

Na prijemnom mjestu može se predati otpadno vozilo i ako ne ispunjava uslove iz stava 3 ovog člana, a koje se može prevesti vozilom, koje je namijenjeno za prevoz vozila.

Proizvođač otpadnog vozila dužan je da obezbijedi o svom trošku predaju u postrojenje za obradu otpadno vozilo, ukoliko se to otpadno vozilo ne može predati na prijemno mesto u skladu sa stavom 4 ovog člana.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, obrađivač otpadnih vozila obezbjeđuje prevoz otpadnog vozila u postrojenje za obradu o svom trošku, ukoliko mu je vozilo odmah nakon saobraćajne nezgode ili nakon procjene štete na vozilu imalac motornog vozila predao kao otpadno vozilo, uključujući i sastavne dijelove koji su zbog saobraćajne nezgode izvađeni iz vozila.

### **Potvrda o obradi otpadnog vozila**

#### **Član 9**

Za predato otpadno vozilo lice koje upravlja prijemnim mjestom, odnosno postrojenjem za obradu otpadnog vozila, izdaje imaoцу motornog vozila potvrdu o obradi otpadnog vozila kojom se potvrđuje da je otpadno vozilo preuzeto i obrađeno u skladu sa zakonom.

Obrazac potvrde o obradi otpadnog vozila iz stava 1 ovog člana, utvrđuje organ državne uprave nadležan za otpad (u daljem tekstu: Ministarstvo).

### **Sakupljanje otpadnih vozila**

#### **Član 10**

Otpadna vozila predaju se na prijemnom mjestu.

Obrađivač otpadnih vozila nakon prijema otpadnog vozila na prijemnom mjestu obezbjeđuje njegovo privremeno skladištenje na način kojim se sprječava štetni uticaj na životnu sredinu, njihov transport do postrojenja za obradu otpadnih vozila i njihovu dalju obradu (recikliranje ili ponovnu upotrebu njihovih sastavnih djelova).

Obrađivač otpadnih vozila dužan je da na prijemnom mjestu vodi evidenciju u elektronskoj formi o predatim i primljenim otpadnim vozilima u postrojenje za obradu i izdatim potvrdama o prijemu otpadnih vozila, radi dalje obrade.

### **Prijemno mjesto**

#### **Član 11**

Prijemno mjesto za preuzimanje otpadnih vozila sastoji se od prostora za preuzimanje otpadnih vozila i prostora gdje se vrši priprema za prevoz u postrojenje za obradu.

Na ulazu u prijemno mjesto iz stava 1 ovog člana, mora se istaći na vidnom mjestu tabla koja sadrži ime i prezime rukovodioca prijemnog mjesta i radno vrijeme prijemnog mjesta.

Prijemno mjesto iz stava 1 ovog člana, mora biti ograđeno radi sprječavanja pristupa neovlašćenih lica.

Prostor prijemnog mjesta iz stava 1 ovog člana, mora imati čvrstu podlogu koja ne propušta mineralna ulja sa riješenim ispuštom otpadnih voda putem separatora za lake tečnosti koji je povezan sa javnom kanalizacijom ili sa nepropusnom sabirnom jamom za sakupljanje otpadnih voda u skladu sa zakonom.

Tečnosti koje otiču iz otpadnih vozila skladište se u posebnom prostoru koji je zaštićen od vremenskih uticaja.

Prijemna mjesta moraju biti opremljena sa posudama za sakupljanje tečnosti iz vozila i sredstvima za odmašćivanje sa obezbijeđenim sistemom za zaštitu od požara u skladu sa posebnim propisom.

Na prijemnom mjestu se ne vrši obrada, demontaža i ne ispuštaju tečnosti iz otpadnih vozila, vozila se prilikom skladištenja ne smiju okretati na krov ili na stranu i odlagati jedno na drugo. Rukovodilac prijemnog mjesta, dužan je da vodi poslovni dnevnik u kojem se evidentiraju smetnje u radu prijemnog mjesta i način njihovog otklanjanja.

## **Obrada otpadnih vozila**

### **Član 12**

Prethodna prerada i rastavljanje otpadnih vozila vrši se samo u postrojenju za obradu. Prerada i odstranjivanje sastavnih djelova motornih vozila koji se dobijaju nakon rastavljanja vozila u postrojenjima za obradu, vrši se po postupcima prerade i odstranjivanja u skladu sa propisom o klasifikaciji otpada i postupcima njegove obrade.

## **Postrojenje za obradu**

### **Član 13**

Postrojenje za obradu sastoji se od prostora za :

- 1) prijem i sakupljanje preuzetih otpadnih vozila;
- 2) skladištenje neobrađenih otpadnih vozila;
- 3) obradu otpadnih vozila (pogona);
- 4) skladištenje parcijalno obrađenih otpadnih vozila;
- 5) demontažu otpadnih vozila;
- 6) skladištenje upotrebljivih automobilskih djelova, koji ne sadrže tečnosti;
- 7) skladištenje upotrebljivih automobilskih djelova, koji sadrže tečnosti;
- 8) skladištenje čvrstog otpada za preradu ili uništavanje;
- 9) skladištenje tečnog otpada za preradu ili uništavanje;
- 10) eventualno presovanje.

Podloga prostora iz stava 1 ovog člana, mora biti izrađena od čvrstog materijala, tako da ne propušta mineralna ulja i da je otporna na kiselinu.

Otpadne atmosfere vode, koje se odvođe sa nepokrivenih površina iz stava 1 ovog člana, ispuštaju se preko separatora za lake tečnosti u javnu kanalizaciju ili se prečišćavaju u skladu sa zakonom.

U postrojenje za obradu akumulatori se odlažu u posebne posude otporne na kiseline.

Postrojenje za obradu mora biti opremljeno sa posudama za sakupljanje tečnosti iz vozila, sredstvima za odmašćivanje i odgovarajućim skladištem za otpadne gume, sa obezbijeđenim sistemom za zaštitu od požara u skladu sa posebnim propisom.

Otpadna vozila prije obrade radi sprječavanja izlivanja tečnosti ne smiju se okretati na stranu ili krov i najviše se tri vozila mogu slagati jedno na drugo radi obezbjeđenja stabilnosti.

Na ulazu u postrojenje za obradu, ističe se na vidnom mjestu tabla koja sadrži naziv postrojenja za obradu i ime i prezime rukovodioca postrojenja za obradu.

Rukovodilac postrojenja za obradu dužan je da obezbijedi podatke iz člana 5 stav 1 ove uredbe, radi obrade otpadnih vozila.

## **Prethodna prerada otpadnih vozila u postrojenju za obradu**

### **Član 14**

Nakon prijema otpadnog vozila u postrojenje za obradu iz otpadnog vozila se u roku od 24 sata od prijema otpadnog vozila mora izvaditi akumulator, pirotehnički djelovi i rezervoar za plin u tečnom stanju.

Prije obrade iz vozila se uklanjaju tečnosti:

- 1) motorno ulje;
- 2) filter za ulje;
- 3) ulje u menjaču, ulje u diferencijalu;
- 4) hidraulično ulje (npr. servomehanizam);
- 5) gorivo (uključujući plin u tečnom stanju);
- 6) tečnost za rashlađivanje;
- 7) kočiona tečnost;
- 8) ulje u amortizerima;
- 9) sredstvo za rashlađivanje iz klima uređaja;
- 10) tečnost za čišćenje stakla.

Tečnosti iz stava 2 ovog člana, ne uklanjaju se iz sastavnih djelova koji se mogu ponovo upotrijebiti kao rezervni djelovi (npr. motori, mjenjači), ako se odmah demontiraju.

Sastavni djelovi i materije, koji mogu izazvati zagađenje vodotoka, skladište se na pokrivenim čvrstim površinama.

Odstranjene tečnosti iz vozila iz stava 2 ovog člana, skladište se u posebnim posudama, koje moraju biti zatvorene.

Izvađeno gorivo i sredstva za hlađenje iz otpadnog vozila skladište se u zatvorenom sistemu u skladu s posebnim propisima.

### **Rastavljanje otpadnih vozila u postrojenju za obradu**

#### **Član 15**

U postrojenju za obradu iz otpadnih vozila, vrši se odvajanje djelova vozila, koji se mogu ponovo upotrijebiti.

Prije obrade otpadnih vozila, radi smanjenja negativnih uticaja na životnu sredinu iz otpadnog vozila uklanjaju se:

- amortizeri, ako iz njih nije bilo ispušteno ulje;
- sastavni djelovi koji sadrže azbest;
- djelovi u kojima se nalazi živa.

Prije obrade vozila, radi dalje prerade metalnih materijala iz otpadnog vozila uklanjaju se:

- 1) katalizator;
- 2) tegovi za balansiranje točkova;
- 3) aluminijumske rotkapne točkova;
- 4) prednja, zadnja stakla i stakla sa strana;
- 5) pneumatici;
- 6) djelovi od vještačkih materijala (branici, ukrasni poklopci za točkove, nosač instrument table), koje poslije obrade u postrojenju za usitnjavanje ne bi bilo moguće izdvojiti, tako da bi se obezbijedila njihova prerada;
- 7) metalni djelovi koji sadrže bakar, aluminijum i magnezijum, ako ih poslije obrade u postrojenju za usitnjavanje nije moguće izdvojiti.

### **Priprema za ponovnu upotrebu, preradu i odstranjivanje**

#### **Član 16**

Za sastavne djelove i materije, koje se u postrojenju za obradu dobijaju iz otpadnog vozila, mora se obezbijediti njihova ponovna upotreba ili prerada.

Kočiona tečnost, hidraulična tečnost, sredstvo za hlađenje iz klima uređaja i tečnost za hlađenje daju se na preradu, ako je to tehnički moguće.

Otpad za preradu i odstranjivanje koji je izvađen iz otpadnog vozila i koji se može preraditi, mora se skladištiti u odvojenim posudama.

Otpad, koji se ne može preraditi, odstranjuje se u skladu sa zakonom.

Obrađena i rastavljena otpadna vozila, ukoliko je to moguće presuju se u postrojenju za obradu radi prevoza na dalju preradu.

### **Poslovni dnevnik postrojenja za obradu**

#### **Član 17**

Rukovodilac postrojenja za obradu dužan je da vodi poslovni dnevnik u koji se unose podaci o sakupljanju otpadnih vozila, uklanjanju tečnosti, demontiranju, ponovnoj upotrebi, recikliranju, energetske preradi i drugim postupcima prerade.

U poslovni dnevnik iz stava 1 ovog člana, unose se i podaci o: načinu održavanja separatora i sistema za prečišćavanje otpadnih voda, ukoliko postrojenje njime raspolaže, kao i podaci o smetnjama u radu postrojenja za obradu i načinu njihovog otklanjanja.

Obrazac poslovnog dnevnika utvrđuje Ministarstvo.

### **Godišnja količina ponovne upotrebe i prerade**

#### **Član 18**

Ekonomski subjekti dužni su da u skladu sa državnim planom upravljanja otpadom do 1. januara 2020. godine obezbijede da godišnja masa ponovno upotrebljenih ili prerađenih sastavnih djelova otpadnih vozila, nije manja od 85 % mase preuzetih otpadnih vozila, a masa recikliranih sastavnih djelova otpadnih vozila, bude na nivou od najmanje 80% mase svih preuzetih otpadnih vozila.

### **Prestanak važenja propisa**

#### **Član 19**

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o načinu i postupku prijave stavljanja vozila na tržište, osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema ("Službeni list CG", broj 9/10).

### **Stupanje na snagu**

#### **Član 20**

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 06-681/9

Podgorica, 5. aprila 2012. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

dr Igor Lukšić, s.r.